

**แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน
ตำบลลุ่มลำชี อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ***
**Developmental Approach and Promote Community
Enterprise District Lum Lam Chi Amphoe Ban Khwao
Chaiyaphum Province**

ศุภวิชญ์ โรมพาณ, ศาสตรศิลป ละบายศรี และชุกเกียรติ พลาพา
Suphawit Rompaen, Satsin Lamaisri and Chukiat Phalaphon
มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
Chaiyaphum Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: Vrompaen911@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ตำบลลุ่มลำชี อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Design) เป็นการวิเคราะห์บริบทเชิงเนื้อหา และการวิเคราะห์เชิงบรรยาย โดยประชากรผู้ให้ข้อมูลหลักแบบเจาะจง (Purposive Selection) ได้แก่ สมาชิกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และเป็นคณะกรรมการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) เป็นรายบุคคล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แนวทางการสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือ

ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมประสิทธิภาพของวิสาหกิจชุมชนตำบลลุ่มลำชี อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ประกอบด้วย 1) แนวทางกลยุทธ์เชิงรุก โดยการพัฒนาศักยภาพการผลิต และยกระดับมาตรฐานคุณภาพผลิตภัณฑ์สู่ระดับประเทศ และระดับสากล 2) แนวทางกลยุทธ์เชิงพัฒนา โดยการเสริมสร้างขีดความสามารถการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน สนับสนุนงบประมาณและบุคลากร ในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน 3) แนวทางกลยุทธ์เชิงตั้งรับโดยการพัฒนาศักยภาพแรงงานวิสาหกิจชุมชน พัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชนยกระดับมาตรฐานการผลิตให้สูงขึ้น และสร้างความร่วมมือระหว่าง ภาครัฐและเอกชนในการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนให้เข้มแข็งและพึ่งตนเองและแนวทางการพัฒนาการดำเนิน

*ได้รับบทความ: 30 เมษายน 2561; ตอรับตีพิมพ์: 24 ธันวาคม 2561

Received: April 30, 2018; Accepted: December 24, 2018

งานของวิสาหกิจชุมชน หน่วยงานภาครัฐเป็นหน่วยงานสำคัญของการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ทั้งในด้านการให้ความรู้ การพัฒนาทักษะด้านต่างๆ การสนับสนุนด้านการตลาด และการกำหนดระเบียบต่างๆ เพื่อสนับสนุนวิสาหกิจชุมชน

คำสำคัญ: การพัฒนาและส่งเสริม; วิสาหกิจชุมชน

Abstract

This research aims to study the development and promotion of community enterprises in Lum Lam, Tambon Ban Khwao, Chaiyaphum Province. Qualitative design is a contextual analysis. And descriptive analysis. The purposive sampling group is a member of the community enterprise group. And a community enterprise committee. How to collect data. In-depth interviews were used as an individual tool to collect data using interviewing tools.

The research found that: Guidelines for the Development and Enhancement of the Effectiveness of Community Enterprises in Lum Lam District, Ban Khwao District Chaiyaphum Province consists of 1) proactive strategy approach. By developing productive potential and raising product quality standards nationally and internationally. 2) Development strategy. By empowering community enterprise management. Supporting the budget and personnel for community enterprise development. 3) Strategic approach. Community Product Quality Improvement. Raise the standard of production. This is a great way to build a strong and self-reliant community enterprise. And the development of community enterprises. Government agencies are important units of community enterprise development. In the field of education. Development of skills. Marketing support and regulations. To support community enterprises.

Keywords: Development and Promotion; Community Enterprise

1. บทนำ

วิกฤติเศรษฐกิจได้ทำให้สังคมไทยพบทวน แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ผ่านมา การกลับไปหารากฐานเดิม คือ เกษตรและชุมชน เป็นทางออกที่คนจำนวนมากยอมรับแต่รากฐาน

เดิมที่อยู่ท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์จำเป็นต้องมีการ ต่อเติมเสริมแต่งให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่ เปลี่ยนแปลงไปภูมิปัญญาไทยกับเทคโนโลยียุคใหม่ จะต้องถูกผสมผสานให้พอเหมาะ เพื่อเพิ่มศักยภาพ แห่งอินทรีย์วิสัย เพิ่มความรู้ความชำนาญความเท่า

ทันโลกและชีวิตเพื่อพัฒนาการผลิตและคุณภาพชีวิตของชุมชนที่ต้องอยู่ในประเทศขณะที่ประเทศถูกร้อยรัดด้วยกระแสโลกาภิวัตน์หนึ่งครัวเรือนสองวิถีการผลิต จึงน่าจะเป็นทางออกของวิถีชีวิตในชุมชนวิธีการผลิตหนึ่ง เพื่อกินเพื่อใช้อีกวิธีการผลิตหนึ่งเพื่อเพิ่มรายได้และลายเป็นฐานที่มั่นของระบบเศรษฐกิจแห่งชาติในที่สุด (Petprasert, 2002 : 8) การหันกลับมาสนับสนุนให้ชุมชนได้มีบทบาทเป็นผู้ประกอบการด้วยตนเองหรือทำการผลิตได้เองจึงเป็นการสนับสนุนหรือเพิ่มฐานที่มั่นของระบบเศรษฐกิจแห่งชาติ เพราะหากฐานการผลิตย้ายมาอยู่ในชุมชนจะทำให้ชุมชนรู้จักช่วยเหลือตนเองรู้จักพึ่งตนเองการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจของชุมชนซึ่งเป็นฐานเศรษฐกิจของสังคมส่วนใหญ่หรือประเทศรูปแบบการพึ่งตนเองทางด้านเศรษฐกิจอย่างหนึ่งที่เป็นสิ่งสำคัญที่ชุมชนเป็นเจ้าของและดำเนินการด้วยตนเอง โดยใช้ทุนที่มีอยู่ในชุมชนเป็นฐานสำคัญในกระบวนการผลิตและการบริการคือ วิสาหกิจชุมชน

การที่ภาคเศรษฐกิจในชนบทยังคงดำรงอยู่ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงของการพัฒนาไปสู่ความทันสมัยและโลกาภิวัตน์ภายใต้ระบบเศรษฐกิจแบบตลาดได้นั้น แม้จะน่าสนใจไม่น้อยกับประเทศที่มีการเติบโตทางเศรษฐกิจเร็วพอสมควร แต่จะต้องมีการพัฒนาและกระตุ้นให้เกิดการปรับตัวหลายด้านอย่างเหมาะสมและบูรณาการ เพื่อให้เกิดความสมดุลกับวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป จึงจะส่งผลให้ประชากรในชุมชนชนบทสามารถหารายได้ที่เป็นตัวเงินเพิ่มขึ้นในขณะเดียวกันก็สามารถพึ่งตนเองทั้งในระดับครัว

เรือนและชุมชนได้สูง มิฉะนั้นจะเป็นการยากที่จะรักษาให้ภาคเศรษฐกิจที่อิงความเป็นชุมชนและทรัพยากรในท้องถิ่นสูงเช่นนี้ ดำรงอยู่อย่างยั่งยืนมิติของการพัฒนาจึงควรครอบคลุมทั้งด้านการผลิตและการตลาด โดยในแต่ละด้านยังเกี่ยวข้องกับ การปรับปรุงยกระดับในรายละเอียดปลีกย่อยอื่นๆ เช่น การพัฒนารูปแบบของสินค้าคุณภาพสินค้า การแปรรูป การบรรจุภัณฑ์ การหาตลาดใหม่ๆ การประชาสัมพันธ์ การจัดการทรัพยากรและทุนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ รวมทั้งการเสริมพลังในการดำเนินงานในแต่ละด้านด้วย

การพัฒนาดังกล่าวนี้นี้ ในระดับชุมชนในปัจจุบันมักจะเรียกว่า “วิสาหกิจชุมชน” หมายถึง การดำเนินกิจกรรมเชิงธุรกิจขนาดเล็กหรือเล็กมาก (Small or Micro Enterprise) ที่ดำเนินการร่วมกันแบบกิจกรรมรวมหมู่หรือกิจกรรมร่วม (Collective Action) โดยสมาชิกของชุมชนใดชุมชนหนึ่ง กิจกรรมที่ดำเนินการนั้นมักจะคิดค้นขึ้นมาในแต่ละชุมชน อาจมีรากฐานมาจากกิจกรรมดั้งเดิมที่มีการทำและสืบทอดกันมาอย่างยาวนานจนเรียกได้ว่า เป็นภูมิปัญญาของชุมชนแล้วนำพัฒนาต่อยอด ขยายกิจการทั้งในด้านการผลิตและการตลาด เพื่อยกระดับการพึ่งตนเองและเพิ่มรายได้แก่คนในชุมชน (Tantichai, et al., 2015 : 52) ความพยายามในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนในประเทศไทยได้ริเริ่มเมื่อไม่นานนัก โดยมีการพัฒนาต่อจากกิจกรรมอื่นๆ ที่ริเริ่มก่อนแล้วในรูปกลุ่ม เช่น กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นต่างๆ ซึ่งบางกิจกรรมอาจเน้นการผลิตเป็นสินค้าตามนโยบายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์มาก่อนก็ได้

แต่การพัฒนาเป็นวิสาหกิจชุมชนที่ดีมักจะต้องยกระดับทั้งด้านการผลิตและการตลาดด้วย และที่สำคัญต้องดำเนินการในรูปกลุ่ม ไม่ใช่ทำคนเดียว ดังนั้นในการพัฒนานอกจากจะต้องครอบคลุมหลายด้านและยังควรมีการบูรณาการด้วย ด้วยเหตุนี้จึงมีความเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน ซึ่งรัฐบาลไทยหลายรัฐบาลในระยะหลังได้ให้ความสำคัญกับนโยบายการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน และเมื่อไม่นานมานี้ได้มีการจัดตั้งสำนักส่งเสริมภูมิปัญญาและวิสาหกิจชุมชน เป็นหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่ทำการการศึกษาวิจัย เพื่อกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนแม่บท รูปแบบและแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพและวิสาหกิจชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กระบวนการส่งเสริมและสนับสนุนแก่วิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 เริ่มจากการสร้างกระบวนการเรียนรู้ โดยสนับสนุนให้วิสาหกิจชุมชนเกิดกระบวนการเรียนรู้มีส่วนร่วมในการค้นหาและพัฒนาศักยภาพของตนเองร่วมกัน วิเคราะห์ข้อมูลและปัญหา กำหนดแนวทางการพัฒนา รวมทั้งเป็นกำลังหลักในการพัฒนาตนเองและชุมชน โดยที่หน่วยงานภาครัฐหรือเอกชนภายนอกชุมชนให้การสนับสนุนตามความต้องการ ซึ่งจะส่งผลให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน ก่อให้เกิดระบบเศรษฐกิจที่เข้มแข็งในระดับชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 และนโยบายการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุขของรัฐบาลโดยตรง จึงสมควร

ที่จะได้มีการเตรียมความพร้อมของวิสาหกิจชุมชนก่อนเข้าสู่กระบวนการส่งเสริมและพัฒนา และมีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับวิสาหกิจชุมชนตัวอย่าง การผลักดันให้มีการบูรณาการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่โดยใช้กลไกของคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนระดับตำบลจะสามารถเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานภาคีในระดับต่างๆ เช่น องค์กร ภาครัฐ และเอกชน ได้เป็นอย่างดี รวมทั้งจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ทางการสื่อสารมวลชนอย่างต่อเนื่องเป็นระบบจะสามารถผลักดันการพัฒนา ส่งเสริมแก่กิจการของวิสาหกิจชุมชนได้เป็นอย่างดี

การผลิตเพื่อกินเพื่อใช้หรือเศรษฐกิจชุมชนเป็นลักษณะของความพอเพียงสำหรับชุมชน จึงเป็นทางออกในยุคสมัยปัจจุบัน ทั้งนี้การผลิตเพื่อกินเพื่อใช้ในชุมชน ซึ่งเป็นระบบเศรษฐกิจแบบชุมชนหรือเศรษฐกิจชุมชนมีลักษณะของการผลิตเพื่อเลี้ยงชีพของคนในชุมชนเริ่มตั้งแต่หน่วยเล็กๆ ของคนในชุมชน คือ ครอบครัวการผลิตแบบครอบครัวจึงเป็นการผลิตเพื่อบริโภคในแต่ละวัน เป็นการอำนวยความสะดวกในแต่ละวันไม่ให้อุดยากจนเกินไปส่วนการผลิตที่มีระดับใหญ่กว่าที่ทำกันเฉพาะครัวเรือน ได้แก่ การรวมกลุ่มของคนในชุมชนเพื่อทำการผลิตอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้คนในชุมชนได้มีอาชีพ มีงานทำ มีรายได้ เพื่อจะให้เกิดความร่ำรวยหรือได้กำไรหรือการผลิตแบบชุมชน เป็นการผลิตเพื่อบรรเทาทุกข์ของคนในชุมชนนั้น

ดังนั้น จะเห็นว่าเศรษฐกิจชุมชนหรือเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริที่ดีจะมี

ลักษณะที่เหมือนกัน คือ 1) คนในชุมชนเป็นเจ้าของ 2) ชุมชนเป็นคนผลิต เพื่อคนในชุมชนเป็นส่วนสำคัญ และ 3) ไม่ได้หวังกำไรการศึกษาแนวทางการพัฒนาส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ตำบลลุ่มลำชี อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ จึงเป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นที่จะทำความเข้าใจปรากฏการณ์ของกระบวนการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ตำบลลุ่มลำชี อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ เป็นอย่างไรและแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ตำบลลุ่มลำชี อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ที่เหมาะสมควรเป็นอย่างไร ซึ่งผลการศึกษจะทำให้ได้องค์ความรู้ที่สำคัญต่อการทำความเข้าใจแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ตำบลลุ่มลำชี อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิและจะสามารถนำผลการศึกษาไปใช้เป็นข้อเสนอแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนได้ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ตำบลลุ่มลำชี อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ที่เหมาะสมควรเป็นอย่างไร

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Design) เป็นการวิเคราะห์บริบทเชิงเนื้อหา การวิเคราะห์เชิงบรรยาย โดยประชากรผู้ให้ข้อมูลหลักแบบเจาะจง (Purposive Selection) ได้แก่ สมาชิกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และเป็นคณะกรรมการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน วิธีการเก็บ

รวบรวมข้อมูล ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) เป็นรายบุคคล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แนวทางการสัมภาษณ์ (Interview Guideline) เป็นเครื่องมือในการสัมภาษณ์ แบบกึ่งมีโครงสร้างแนวคำถาม (semi-structure) เพื่อเป็นกรอบแนวคำถามแบบกว้าง ซึ่งในการสัมภาษณ์แต่ละครั้งผู้สัมภาษณ์สามารถสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ชัดเจนและตรงประเด็นมากที่สุด

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยแบ่งข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) ข้อมูลขั้นทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งได้จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องทั้งแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างเป็นเครื่องมือ 2) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยมีรายละเอียดดังนี้ คือ การสัมภาษณ์ (Interview) และการสังเกต (Observation) ซึ่งบางครั้งทั้งสองวิธีใช้ร่วมกัน หลังจากนั้นจึงนำข้อมูลมาจัดกลุ่ม วิเคราะห์ สังเคราะห์ ทำตารางตีความ ให้ความหมาย การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยพรรณนา (Descriptive) ตามสภาพความเป็นจริง จากการตีความการให้ความหมายในประเด็นตามวัตถุประสงค์การวิจัย

4. สรุปผลการวิจัย

แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ตำบลลุ่มลำชี อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ผู้วิจัยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) อภิปรายและสนทนากลุ่ม โดยสามารถสรุปแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ตำบลลุ่มลำชี อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ดังนี้

1. แนวทางการพัฒนาด้านการตลาด ผู้ประกอบการจะต้องเปลี่ยนแนวคิดจากการผลิต นำการตลาด มาเป็นการตลาดนำการผลิต หน่วยงานภาครัฐจะต้องจัดหาสถานที่แสดงสินค้า โดยให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนสามารถนำสินค้าของตนมาแสดงได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

2. การพัฒนาด้านระบบบัญชีการเงิน หน่วยงานภาครัฐผู้รับผิดชอบเวียนวิสาหกิจชุมชน ควรจะต้องออกระเบียบเรื่อง การทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน และมีการตรวจบัญชีจากภาครัฐ อยู่เสมอ สามารถบริหารงานการเงินได้ตามความเป็นจริง

3. การพัฒนาด้านออกแบบผลิตภัณฑ์ การพัฒนาด้านนี้ ต้องอาศัยหน่วยงานภาครัฐ โดยเฉพาะสำนักงานเกษตรจังหวัดจะต้องเป็นผู้ประสานงานกับสถาบันการศึกษา เพื่อให้สถาบันการศึกษามาเป็นผู้ช่วยออกแบบผลิตภัณฑ์ให้วิสาหกิจชุมชน ให้คำปรึกษาโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย ซึ่งจะทำให้วิสาหกิจชุมชนสามารถพัฒนาตนเองในด้านนี้ได้ต่อไป

4. การพัฒนาการผลิต รัฐจะต้องสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนที่ใช้วัตถุดิบที่ตนเองมีในท้องถิ่นเพื่อนำมาใช้ในการผลิต รัฐจะต้องสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนให้พัฒนาตนเองไปสู่การได้มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมต่างๆ

5. การพัฒนาด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการตลาด การโฆษณาและประชาสัมพันธ์สินค้า โดยผ่านสื่อออนไลน์ต่างๆ เพื่อประชาสัมพันธ์สินค้าและเพื่อการจำหน่ายสินค้าด้วยตนเอง

แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ตำบลลุ่มลำชี อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ประกอบด้วย 1) แนวทางกลยุทธ์เชิงรุก โดยการพัฒนาศักยภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานคุณภาพผลิตภัณฑ์สู่ระดับประเทศและระดับสากล ขยายช่องทางการจัดจำหน่าย ขยายพัฒนาเครือข่ายทางธุรกิจเพื่อส่งเสริมการกระจายสินค้า 2) แนวทางกลยุทธ์เชิงพัฒนา โดยการเสริมสร้างขีดความสามารถการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน สนับสนุนงบประมาณและบุคลากรในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน สร้างความร่วมมือเชิงบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนอย่างเป็นระบบ 3) แนวทางกลยุทธ์เชิงตั้งรับโดยการพัฒนาศักยภาพแรงงานวิสาหกิจชุมชน พัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน ยกระดับมาตรฐานการผลิตให้สูงขึ้น และสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนให้เข้มแข็งและพึ่งตนเอง

5. ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะ ในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ตำบลลุ่มลำชี อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ได้ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาด้านการตลาด ผู้ประกอบการส่วนมากไม่มีความรู้ขั้นสูงในการจัดการทางการตลาด

2. ปัญหาด้านบัญชีการเงินผู้ประกอบการไม่มีระบบบัญชีที่ดี ทำให้ไม่สามารถคำนวณต้นทุนการผลิตที่แท้จริงได้

3. ปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
ผู้ประกอบการจำนวนมากไม่ได้ใช้เทคโนโลยี
สารสนเทศในการดำเนินงาน

4. ปัญหาด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์
วิสาหกิจชุมชน ตำบลลุ่มลำชี อำเภอบ้านเขว้า
จังหวัดชัยภูมิ มีการออกแบบผลิตภัณฑ์ของตนเอง

รวมไปถึงบรรจุภัณฑ์ยังไม่ดีเท่าที่ควร ซึ่งวิสาหกิจ
ต่างๆ มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาการ
ออกแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ด้วยตนเอง

5. ปัญหาต้นทุนการผลิต วิสาหกิจชุมชน
มีความจำเป็นต้องแก้ปัญหาด้วยวิธีการบริหาร
จัดการที่ดียิ่งขึ้น

References

- Petprasert, N. (2002). *Community Enterprise Fundamental Economic Mechanisms*.
Bangkok : Edi Company Pressed Products Co., Ltd.
- Tantichai, W., et al. (2015). *Research, Promotion of Local Wisdom and Community
Enterprise*. Thai Politics and Governance Seminar 2015 Power for Democracy
Development. Bangkok : King Prajadhipok's Institute.

